

ခင်မောင်ညို (ဘောဂဗေဒ)

မပြောမပြီး

အခန်း (၁)

လူငယ်များ လူငယ်များ

ပြီးခဲ့တဲ့တစ်ပတ်အတွင်းမှာ အပြင်ထွက်ရတဲ့အတွေ့အကြုံတွေ တော်တော်လေးများခဲ့ပါတယ်။ ဂျာနယ်ကိစ္စလည်းရှိနေတော့ မြို့ထဲကို အနည်းဆုံးတစ်ပတ်တစ်ခေါက်လောက် ရောက်ရသေးတယ်။

တနင်္ဂနွေနေ့တုန်းက နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှာ အခြေခံနဲ့ အဆင့်မြင့်သံတမန်ရေးရာကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းအမှတ်စဉ် ၁ ကနေ ၁၆ အထိ တက်ရောက်ခဲ့ကြတဲ့ သင်တန်းသားတွေရဲ့ ၁၁ကြိမ်မြောက် အလှူပွဲဖြစ်တဲ့ ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်လှူပွဲ မြတ်လေးရုံဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ကျင်းပတာကို သွားရောက်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အစတုန်းက အပတ်စဉ် ၅ သင်တန်းသားတွေနဲ့စခဲ့တာဖြစ်ပေမဲ့ အခုဆို နောက်ပိုင်းသင်တန်းသားတွေပါ ဦးစီးပြီးလုပ်ကြတဲ့ပွဲပါ။ လှူစရာရှိ ရင်အလှူခံ၊ ပြီးရင် အကုန်လှူ၊ ပွဲပြီးတာနဲ့စာရင်းပိတ် လက်ကျန်ငွေမရှိ၊ ဘာအသင်းအဖွဲ့မှလည်းမဟုတ်၊ ဥက္ကဋ္ဌတွေ အတွင်းရေးမှူးတွေလည်းမရှိ၊ လုပ်စရာရှိတာ လုပ်ပြီးရင်ပြီးရော။ အဲဒီ နေ့က လက်ကျန်ငွေ ၃သိန်းကျော်ကို ပဒေသာပင်အဖြစ်နဲ့လှူခဲ့ တယ်။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းပေမဲ့ အရပ်ဘက်ပညာတွေ၊ ဘာသာစကားတွေ ကို လူငယ်တွေက ပိုင်းဝန်းသင်ပေးကြတာလည်းတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

ဒီဘက်ပိုင်းမှာ ဘာသာရေးနယ်ပယ်က လူမှုရေးတာဝန်တွေ ယူလာကြတာ အထင်အရှားတွေ့ရပါတယ်။ ပြီးတော့ လူမှုရေးနယ်ပယ်ကလည်း ဘာသာရေးတာဝန်တွေယူလာကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ လူမှုရေးဆိုတာက စည်းခြားလို့ရတာ မျိုးမှ မဟုတ်တာ။

နောက်တစ်ပွဲကတော့ နိုင်ငံတကာလူငယ်များနေ့ အထိမ်းအမှတ်ပွဲပါ။ ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရဲ့ အားကစားလေ့ကျင့်ခန်းမမှာ လုပ်ပါတယ်။

ပရိသတ်က ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်နဲ့ ဆက်နွှယ်တဲ့ဝန်ထမ်းတွေနဲ့ မြန်မာလူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့ဝင်တွေတချို့ပါဝင်ကြပါတယ်။ အသက် ၈၀ကျော်၊ အသက် ၇၅နှစ်နဲ့ ၆၀ရှိတဲ့ လူကြီးများရဲ့အတွေ့အကြုံတွေကို နာကြားကြရ ပါတယ်။ အသက် ၃၀ခန့်ရှိတဲ့ လူငယ်တွေရဲ့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတွေကိုလည်း မုဒိတာပွားခွင့်ရပါတယ်။ လူကြီးတွေဆိုပေမဲ့လည်း အားမာန်တွေက အပြည့်ပါ။

ပုဂ္ဂိုလ်၃ဦး ဟောပြောအပြီး လက်ဖက်ရည်ပွဲနဲ့ တည်ခင်းခန့်ခံပါတယ်။ ပြီးတော့ ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးလိုက်ကြတာ မနည်းကိုဖြတ်ယူကြပါတယ်။ ဒီပွဲမှာ သဘောအကျဆုံးကတော့ သြန်မအေသမ ပါပဲ။ သူက ဟောပြောတဲ့သူတွေနဲ့ လူငယ်ပရိသတ်ကို ဆွဲစေပေးတာ၊ တည်းဖြတ်ပေးတာမျိုးတွေ လုပ်ပေးပါတယ်။

ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ နည်းနည်းလေး ဘဝင်မကျတာတစ်ခုကတော့ နိုင်ငံတကာ က အသုံးအနှုန်းတွေ၊ သဘောတရားတွေနဲ့ ပတ်သက်ရင် စာမကျေဖြစ်နေကြ သလားလို့ပါ။

အခုခေတ်မှာ ဝေါဟာရအထူးအဆန်းတွေ၊ အသစ်အဆန်းတွေနဲ့ သုံးနှုန်း ခေါ်ဝေါ်နေကြပေမဲ့ တကယ်တမ်းက ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ရှိပြီးသား ဝေါဟာရ တွေ၊ အတွေ့အကြုံတွေ၊ သဘောတရားတွေပါ။ ဥပမာ - လူမှုရေးလုပ်ငန်း ဆိုရင် ဘုရားလောင်း မာဃလုလင်နဲ့ ဆက်စပ်ပြီး သိကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုမှ ဒီသဘောတရားတွေ၊ ဝေါဟာရတွေကိုကြား၊ အသစ်အဆန်းတွေထွင်၊ ကိုယ်ပဲသိတယ်၊ သူများတွေတော့ ကိုယ့်လောက်မသိဘူးဆိုပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ခေါင်းတစ်လုံး ပိုမြင့်တယ်လို့ထင်တဲ့ လေသံတချို့ကို တွေ့ရပါတယ်။

အခုစနေနေ့မှာတော့ ရင်ခုန်သံသွေးလှူရှင်အသင်းရဲ့ တတိယအကြိမ် သွေးလှူဒါန်းပွဲပါ။ ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်တဲ့သူတွေက ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းငယ်တွေ၊ သူတို့ကလည်း သွက်သွက်လက်လက်၊ ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ်၊ သွေးလှူဘဏ် တာဝန်ခံ ဆရာဝန်ကြီးကလည်း ခါးနာနေတဲ့ကြားက လိုက်ပြီးပြုစုတာ၊ အားပေး တာများ ကိုယ့်သားသမီးအရင်းတွေကို ပြုစုနေသလိုပါပဲ။ လူငယ်တွေကလည်း

စေတနာ၊ သဒ္ဓါတရားထက်သန်လိုက်ကြတာ။ ဒါတောင် သွေးအားနည်းနေလို့
လှူခွင့်မရလိုက်ကြတဲ့သူတွေက အများကြီး။ အသက် ၁၈နှစ်အရွယ် လူငယ်
တွေအထိ လှူကြတယ်။ တခြားဘာမျှလှူစရာမရှိတာ သွေးလှူရလို့ ဝမ်းသာ
ကြသတဲ့။ ကုသိုလ်ပြုဖို့ရာမှာ ဘာအခက်အခဲ အတားအဆီးမှ မရှိဘူးတဲ့။
တော်တော်လေး ကျေနပ်ခဲ့ရပါတယ်။

*

အခန်း (၂)
ကိုယ့်အလုပ်နဲ့ကိုယ်

လူပြောသူပြောများလာတဲ့အခါ စကားတစ်ခုဟာ

အမှန်တရားတစ်ခုလိုလို ထင်စရာဖြစ်တတ်ပါတယ်။ တချို့လည်း

ဒီစကားကိုကြားဖူးပြီးသားဖြစ်မှာပါ။ အစည်းအဝေးတချို့၊ ဆွေးနွေးပွဲတချို့မှာလည်း

ဒီစကားကို ထပ်တလဲလဲ ပြော ကြပြီးသားဖြစ်လို့ တစ်ဆင့်စကားတစ်ဆင့်နားနဲ့

ကြားဖူးပြီးသားဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ဒီလိုပဲ သိန်းတစ်ထောင်စီလောက်ကို လုပ်ငန်းရှင်တစ်ယောက်နဲ့

နောက်ထပ် ပညာရှင်တစ်ယောက်ရဲ့လက်ထဲကို ထည့်ပေးကြည့်လိုက်စမ်းပါ

ဆိုတဲ့စကား ပေါ်ပေါက်လာတာ နှစ်နဲ့ချီပြီး ကြာနေပါပြီ။

ဒီစကားရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကလည်း လုပ်ငန်းရှင်ရဲ့လက်ထဲကငွေတွေကတော့

တိုးပွားလာမယ်။ ပညာရှင်တစ်ယောက်ရဲ့လက်ထဲက ငွေကတော့ ဘာမှမလုပ် တတ်၊

မကိုင်တတ်တဲ့အတွက် လုံးပါးပါးသွားလိမ့်မယ်လို့ ပြောချင်တာပါ။ ဒီအထိတော့

မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရပ်ထားဖို့မသင့်ပါဘူး။ ပြည်တွင်းဈေးကွက်

အတွက်ဆိုရင်တော့ လုပ်ငန်းရှင်ရဲ့လက်ထဲက ငွေတွေက တိုးပွားကောင်း

တိုးပွားလာနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်ထဲကိုဝင်မယ်ဆိုရင်တော့

စောစောက လုပ်ငန်းရှင်ဟာ ဝင်နိုင်ပါ့မလား၊ တိုးပွားအောင်လုပ်နိုင်ပါ့မလား

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သံသယဝင်မိပါတယ်။

အလားတူဖြစ်ရပ်တွေကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ မဟာဘွဲ့သင်တန်း

တက်သူတွေဆီက မကြာခဏကြားရပါတယ်။ ဆရာကြီး၊ ဆရာမကြီးတွေက

အနောက်တိုင်းတက္ကသိုလ်တွေ၊ အမေရိကန်တွေ၊ ဥရောပတွေရဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်

နည်းတွေကိုတော့ သင်ပေးကြပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လုပ်ပုံလုပ်နည်းတွေ

ကိုတော့ သင်မပေးကြဘူး။ သူတို့သင်ပေးတာတွေဟာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေး

ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေမှာ အံ့မဝင်ဘူးဆိုတဲ့စကား။ ပြီးတော့ လုပ်ငန်းခွင်မှာ အလုပ်အကိုင်ရရှိဖို့အတွက်တော့ အထောက်အကူမဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ စွပ်စွဲချက်တွေအထိ ပါလာပါတယ်။ ဒါဆိုရင် အဲဒီ သင်တန်းတွေကို ဘာဖြစ်လို့ တက်နေကြသလဲ။ အပြင်က လုပ်ငန်းရှင်တွေဆီမှာ ဘာလို့ သင်တန်းတွေ သွားပြီး မတက်ကြသလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းလည်း ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အဲဒီ သင်တန်းတွေက နိုင်ငံတကာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း တွေ၊ အဆင့်မြင့်ပညာရပ်တွေကို သင်ကြားပေးနေချိန်မှာ အခြေခံမှာပဲရှိသေးတဲ့ လုပ်ငန်းခွင်တွေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွေနဲ့ ဆက်စပ်မှုနည်းတာ မဆန်းလှပါဘူး။ ပြီးတော့ အဲဒီ သင်တန်းတွေကပေးလိုက်တဲ့ပညာတွေကိုရော ဘယ်လောက် ယူနိုင်ခဲ့ကြသလဲ၊ ဘယ်လောက်ကြီးတဲ့ခွက်နဲ့ရော ခံယူကြသလဲဆိုတာ မေးစရာ ဖြစ်ပါတယ်။

စောစောကပြောခဲ့တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်ကို ဘာဖြစ်လို့ လုပ်ငန်းပညာသင်ကျောင်းမှာ စာမသင်ခိုင်းသလဲ၊ သင်ခိုင်းခဲ့ရင်ရော ဘာဖြစ်မလဲဆိုတာ မေးစရာ ဖြစ်လာပါတယ်။

ဒီသင်တန်းတွေဟာ အခြေခံကိုပဲသင်ပေးတာပါ။ ပုံသေကျင့်သုံးစရာတွေ မဟုတ်၊ လိုက်လျောညီထွေ ကျင့်သုံးစရာတွေကို သင်ပေးလိုက်တာပါ။ ဒါကြောင့် ကျောင်းတစ်ကျောင်း၊ သင်တန်းတစ်ခုထဲကထွက်တဲ့သူချင်း အတူတူ ပါရဂူဖြစ်တဲ့သူကဖြစ်၊ နိုင်ငံတကာထိသွားရောက်တဲ့သူက သွားရောက်၊ ပြည်တွင်းမှာပဲ ယောင်ချာချာဖြစ်တဲ့သူကဖြစ် ကွဲပြားသွားကြတာပါ။ ဟားဗတ် လိုတက္ကသိုလ်က ထွက်လာတာတောင် ဆက်လက်ဆည်းပူးဖို့ အခြေခံကောင်းရမသွားဘဲ ဘဝင်မြင့်ဖို့ အခြေခံဆိုးရသွားတဲ့သူတွေလည်း အများကြီးပါ။

ပညာရှင်ဟာ သူ့ပညာကို ဖြန့်ဝေလည်းပေးနိုင်တယ်။ ကိုယ်တိုင်လည်း အသုံးပြုနိုင်တယ်ဆိုရင် အကောင်းဆုံးပါ။ ဒါပေမဲ့ ပညာဆည်းပူးဖြန့်ဝေတဲ့အလုပ်ကိုပဲ ဇောက်ချလုပ်ကိုင်တဲ့လူတစ်ယောက်ကို ဈေးမရောင်းရတတ်

ကောင်းလားလို့ စွပ်စွဲတာတော့ တရားမျှတတယ် မထင်ပါဘူး။ သူက ပညာ သင်တဲ့ အလုပ်ကိုမလုပ်ဘဲ ဈေးထွက်ရောင်းနေရင်လည်း ကျွန်တော်တော့ ချီးကျူးစရာလို့ ယူဆမယ် မဟုတ်ပါဘူး။

တိုတိုပြောရရင်တော့ သူ့အလုပ်နဲ့သူ၊ သူ့နေရာနဲ့သူပါ။ သူ့အလုပ်ကို ကိုယ်လုပ်လို့မရသလို၊ ကိုယ့်အလုပ်ကိုလည်း သူလုပ်လို့ရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

*

ဘတ်ငွေတန်ဖိုးတက်သည့်အတွက် အဆင်သင့်မဖြစ်

လွန်ခဲ့သည့် ၁၀နှစ်အကြာ ၁၉၉၇ခုနှစ်က ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ငွေတန်ဖိုး ကျဆင်းကာ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်းလည်း နှေးကွေးသောအဖြစ်ဆိုးနှင့် ကြုံခဲ့ရသည်။ ယခု ထိုင်းဘတ်ငွေဈေးတက်ပြန်တော့လည်း နိုင်ငံရေးအရရော စီးပွားရေးအရပါ စိုးရိမ်မကင်းစရာတွေ တွေ့ရပြန်ပြီ။ ဈေးကျစဉ်ကလည်း ကျ၍ ဒုက္ခရောက်၊ ယခုဈေးတက်တော့လည်း တက်၍ ဒုက္ခရောက်ရပြန်ပြီ။

စက်ရုံကြီးတွေတံခါးပိတ်ကုန်ပြီ။ ထိုင်းဘတ်ငွေဈေးတက်သည်နှင့်အမျှ ထိုင်းပို့ကုန်တွေ ဈေးတက်လာသောအခါ အမှာစာတွေ မလာတော့။ လည်ပတ်ဆဲစက်ရုံတွေကလည်း အရှုံးပြနေသည့်ကြားမှ ဈေးကွက်ဝေစုပျောက်မသွားစေ ရန် ကြိုးစားလည်ပတ်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းအငယ်စားတွေ၊ အလတ်စားတွေခမျာ ဒေဝါလီခံရမည့်ကိန်း ဆိုက်နေသည်။ အငယ်စား၊ အလတ်စားလုပ်ငန်းများ ရှင်သန်ရေးအတွက် ရန်ပုံငွေတည်ထောင်ရန် အဆိုပြုသံများ ပေါ်ထွက်လာသော်လည်း အချိန်မီ၊ မမီ မသေချာ။ တာဝန်ရှိသူတွေကတော့ အစည်းအဝေးတွေတက်၊ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွေလုပ်၊ အလုပ်တွေရှုပ်နေကြသည်။ ပြဿနာကိုပြေလည်စေမည့်အဖြေမှာ အခွန်ဆောင်သူပြည်သူများ၏ လက်ထဲတွင်ရှိနေသည်။ ခေတ်ကောင်း၊ အခွင့်အခါကောင်းများဘဝမှ အကျပ်အတည်းတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့လေပြီလား။ ဘတ်ငွေတန်ဖိုးတက်မည့်အရေးအတွက် ဘာမျှသေသေချာချာ၊ ပြင်ပြင်ဆင်ဆင် လုပ်မထားသည်မှာသေချာပါသည်။ တကယ်တော့ ဘတ်ငွေတွေ ရုတ်တရက် တန်ဖိုးတိုးတက်သွားခြင်းမဟုတ်။ ၂နှစ်လောက်ဆက်တိုက်တက်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ပြင်ဆင်မည်ဆိုလျှင် ကောင်းကောင်းကြီး ပြင်ဆင်ချိန်ရသည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လက ဘတ်ငွေ၏ တန်ဖိုး မှာ အမေရိကန် တစ်ဒေါ်လာလျှင် ၄၂ဘတ်နှုန်းဝန်းကျင်၌ သာရှိသည်။ နိုင်ငံ ရေးအရ မရေရာမှုနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအပြောင်းအလဲတွေကြားမှပင် မှန်မှန်ကြီး

ဘတ်ငွေတန်ဖိုးတက်နေခဲ့သည်။ ရုတ်တရက် တန်ဖိုးတက်ခြင်းမဟုတ်၊ ရုတ်တရက် သဘောပေါက်လိုက်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ထိုင်းအထည်ချုပ်လုပ်ငန်း များ၌ လောလောဆယ် အလုပ်အကိုင် တစ်သန်းခန့် ရနေကြရာမှ ၃သိန်းခန့် အလုပ်ပြုတ်နိုင်သည်။ အရေးကြီးသည့် ကုမ္ပဏီအတော်များများသည် ပျက်စီး မည်ဟု လုပ်ငန်းရှင်တွေကမှန်းသည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်ကလည်း ဤလုပ်ငန်းရှင်များ ပင် ကုန်ကြမ်းတွေ ဈေးအတက်မြန်သောကြောင့် ဘတ်ငွေတန်ဖိုးကျခြင်းသည် အလုပ်လက်မဲ့တစ်ဝက်ခန့် ဖြစ်ပေါ်မည်ဟု သတိပေးခဲ့ဖူးသည်။

ဘတ်ငွေတန်ဖိုးကျသည်ကိုလည်းမလိုလား၊ တန်ဖိုးတက်သည်ကိုလည်း မကြိုက်လျှင် မည်သို့သောလုပ်ငန်းများနည်းဟု မေးစရာရှိသည်။ တကယ်တော့ အမြတ်ကောင်းနေသောလုပ်ငန်းတွေက လက်တွေ့အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီ အောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းမလုပ်ခဲ့။ အနာဂတ်အရေး၊ ရှေ့ရေးအတွက် ပြင်ဆင်မှုမရှိခဲ့။

၁၉၉၇ခုနှစ်ကပင် ချည်ထည်လုပ်ငန်းများသည် ခေတ်မရှိတော့။ နေဝင် နေပြီဖြစ်သည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်ဟု လုပ်ငန်းရှင်များကရော ပညာရှင်များ ကပါ ဝေဖန်ကြသည်။ ထိုချည်ထည်လုပ်ငန်းများကို လွန်ခဲ့သည့် အနှစ်၃၀ခန့် ကပင် တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကာ လစာနည်း၊ ကျွမ်းကျင်မှုနိမ့် ဝန်ထမ်းပေါင်း သောင်းချီ၍ အသုံးပြုကာ လည်ပတ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ပညာမတတ် ဆင်းရဲ သားများ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်အားဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ ပေါ်တွင် ဈေးပေါသောဘောင်းဘီများ၊ ရုပ်အကျဉ်းများထုတ်လုပ်ပြီး ကမ္ဘာ တစ်ဝန်းသို့ဖြန့်ချိရာနိုင်ငံအဖြစ် ထင်ရှားလာခဲ့သည်။

ထိုမြင်ကွင်းမှာ နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာသည်အထိ မပြောင်းမလဲ ရှိနေခဲ့ သည်။ ထက်မြက်သော လူငယ်လုပ်ငန်းရှင် လက်တစ်ဆုပ်စာခန့်ကသာ ၎င်း တို့၏ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံနှင့် အလုပ်သမားများကို တဖြည်းဖြည်းပြောင်းလဲပစ် ခဲ့သည်။ ပညာတတ် တက်ကြွသောအလုပ်သမားများ၊ မန်နေဂျာနေရာများက အဆင့်မြင့်ကုန်ပစ္စည်းများကိုထုတ်လုပ်ပြီး ထိုက်တန်သောလစာများ၊ ဆုကြေး

များကို ရရှိခဲ့ကြသည်။

သို့သော်လည်း စက်ရုံအတော်များများက ခေါင်းမာစွာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အဟောင်းများကိုသာ ဖက်တွယ်ထားခဲ့ကြသည်။ လစာနည်း၊ ကျွမ်းကျင်မှုနိမ့်သောလုပ်သားများကို အသုံးပြုကာ ဆွဲဆောင်မှုလည်းမရှိ၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်း ထုတ်စရာလည်း မလိုသောအလုပ်များကိုသာ လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ နည်းပညာကလည်းနိမ့်၊ အရောင်တင်ပညာနှင့် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှုကလည်း ညံ့ဖျင်းလေရာ အရည်အသွေးနိမ့်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုနိမ့်ကျသောဈေးနှုန်းဖြင့် ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်သည့် အခြားနိုင်ငံများက ထိုင်းနိုင်ငံ၏ နေရာကို အစားထိုးဝင်ရောက်လာကြသည်။ ဗီယက်နမ်၊ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် တရုတ်တို့က နေရာရလာခဲ့ကြသည်။

မိုးရာသီအတွက် ရိက္ခာပြင်ဆင်စုဆောင်းမထားသော နံကောင်တစ်ကောင် ကဲ့သို့ ယခုအခါ ထိုင်းအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းသည် မျက်ရည်ကျရသည့်ကိန်းသို့ ဆိုက်ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ ဘတ်ငွေတန်ဖိုးတက်သလောက် အားလုံးဒုက္ခ ရောက်ကုန်ကြသည်။ ယခင်အပတ်ကပင် စက်ရုံတစ်ရုံပိတ်ရာ လုပ်သားငါး ထောင်ခန့်အလုပ်ပြုတ်ပြီး အစိုးရ၏ အကူအညီကို ဝိုင်းဝန်းတောင်းခံခဲ့ကြသည်။ အလုပ်သမားများအလုပ်မပြုတ်ရေးအတွက် ဘတ်ငွေ သန်း ၅၀၀ခန့် လိုအပ်သည်ဟုဆိုသည်။ လုပ်ငန်းကို ဤနည်းဖြင့်လုပ်၍ မရ။

အခွန်ထမ်းတွေကလည်း ၎င်းတို့၏ သူဌေးများညံ့ဖျင်းမှုကြောင့် အလုပ်ပြုတ်ရသော လုပ်သားတွေကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ ကူညီထောက်ပံ့ခြင်းမပြုနိုင်။ အချို့အရာရှိတွေက အေးအေးဆေးဆေး၊ အချို့က ဘာလုပ်ရမှန်းမသိ။ သေချာပေါက်ပြောနိုင်သည်မှာ ကမ္ဘာ့ငွေကြေးဈေးကွက်၏ လားရာကို ထိုင်းနိုင်ငံက တန်ပြန်တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုနိုင်။ အမေရိကန်ဒေါ်လာက တန်ဖိုးဆက်ကျနေပြီး ထိုင်းဘတ်ငွေက ဆက်တက်နေဦးမည်။ အခြားသော ကမ္ဘာ့ငွေကြေးတွေလို

ထိုင်းဘတ်ငွေက တက်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၉၇ခုနှစ်ကတည်းက ပို့ကုန် အပေါ်
အလွန်အမင်းအားကိုးခြင်းမပြုရန် သတိပေးခဲ့ကြဖူးသည်။ အရည် အသွေးမြင့်ဖို့
ပြောခဲ့ကြသည်။ စိတ်မဝင်စားခဲ့ကြ၊ နားမထောင်ခဲ့ကြ၊ ပြင်ပြင် ဆင်ဆင်မလုပ်ခဲ့ကြ။
မည်သူကမျှ အဆင်သင့်မဖြစ်ခဲ့ကြသည်မှာ စိတ်ပျက် စရာ ကောင်းလှသည်။

*

အခန်း (၄)

ဟောပြောပွဲကအပြန်

အခုတစ်လောမှာ ဟောပြောပွဲတွေအတော်များတာ

သတိထားမိပါတယ်။ ၄-၈-၂၀၀၇ခုနှစ်၊ စနေနေ့ကဆို တစ်ချိန်တည်းတစ်ပြိုင်တည်း ဟောပြောပွဲ သုံးခုတောင်ရှိတာမို့ ကိုယ်တိုင်တစ်ခုတက်၊ နောက်နှစ်ခုကို တပည့်တွေ သွား တက်ခိုင်းရတဲ့အထိပါပဲ။ အရင်တစ်ပတ်ထဲကပဲ အငြိမ်းစား ပါမောက္ခချုပ် ဆရာကြီးဦးမြတ်သိန်းရဲ့ ဟောပြောပွဲတစ်ခုလုပ်ခဲ့သေးတယ်။ ပြည်ပမှာ တာဝန် ထမ်းဆောင်ရာကနေ ခွင့်နဲ့ပြန်လာတဲ့ ဒေါက်တာအောင်ထွန်းသက်ဆိုရင် ရန်ကုန်မှာသာမက မန္တလေးနဲ့မုံရွာအထိပါ သွားရောက်ဟောပြောခဲ့တယ်။ မုံရွာ မြို့တော်ခန်းမမှာ ဟောပြောတော့ တိုင်းအဆင့်၊ ဌာနဆိုင်ရာတွေပါ တက် ရောက်ကြတယ်လို့သိရတယ်။ ရန်ကုန်မှာဆိုရင် ဒီတစ်ခေါက် ၁၀ကြိမ်လောက် တောင် ရှိရောမယ်၊ အားတောင်နာလာပြီ။

အခွင့်အလမ်းဈာနယ်ရဲ့ ၂နှစ်ပြည့်အခမ်းအနားမှာ အငြိမ်းစား ပါမောက္ခ ဆရာမကြီး ဒေါ်ရီရီမြင့်က စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်း ဟော ပြောပါတယ်။ ဆရာမကြီးရဲ့ သုံးသပ်ချက်ထဲမှာ စာနယ်ဇင်းနဲ့ အများပြည်သူ လူထုက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေအကြောင်းနဲ့ ဆက်နွှယ်တဲ့အကြောင်းအရာ တွေကို အာရုံစိုက်မှုများလာတာ၊ တိုးတက်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်တယ်လို့ သုံးသပ် ထားတာတွေ့ရပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဟောပြောပွဲတွေတက်တဲ့အခါ တတ်နိုင်သမျှ အမေးအဖြေ လုပ်ကြတာတွေကို ရှောင်ပါတယ်။ အကုသိုလ်မများချင်လို့ပါ။ တစ်ခါတလေ ဆို တော်တော်ကို ဆိုးဝါးပါတယ်။ ဟောပြောပွဲကို အစအဆုံး ပြန်ပြောရမယ့် မေးခွန်းမျိုးတွေလည်းပါပါတယ်။ စောစောတုန်းကနားမထောင်ဘူး။ ဒါမှမဟုတ် နားမဝင်ဘူးဆိုတာ အတော်ထင်ရှားပါတယ်။ ငါလည်းသိပါတယ်၊ တတ်ပါတယ်

ဆိုပြီး ကိုယ်ရည်သွေးချင်လို့ ထပြောတာတွေကိုလည်းတွေ့ရပါတယ်။ ဘယ်
လောက်တောင်မှလည်းဆိုရင် ဒီလူပါလာတယ်ဆိုရင် သေချာပေါက်ထပြောမှာ ပဲလို့
တွက်လို့ရတဲ့အထိပါပဲ။

ဆရာမကြီးပြောသလို စာနယ်ဇင်းတွေ အာရုံစိုက်လာကြတာ
မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာအကြောင်းအရာတွေ ဟောလို့ဟောနေမှန်းမသိ၊
ဆိုင်တာရော၊ မဆိုင်တာရော ထမေးတတ်တဲ့ စာနယ်ဇင်းတွေကလည်း
ပွဲတိုင်းကျော်ပါပဲ။ အနည်းဆုံးတော့ ဘာသာရပ်အခြေခံရှိထားဖို့လိုတယ်။

တစ်လောကပဲ ဂျာနယ်တစ်စောင်က လာမေးတော့ မေးခွန်းမှားနေ
တယ်ဆိုပြီး ပြင်ပေးရသေးတယ်။ ရေးပြီးရင်ပြန်ပြလို့ မှာလိုက်မိလို့တော်သေး
တယ်။ ကိုယ်ပြောတာတွေကို ကက်ဆက်ကနေ ဒီအတိုင်းချရေးထားတာတောင်
လွဲလိုက်တဲ့အလွဲ။ ပြန်ဖတ်ပြီး အကုန်လုံးပြန်ပြင်ပေးလိုက်ရတယ်။ တကယ် တော့
ကိုယ်လည်းအလုပ်ရှုပ်တာမို့ ပြန်မကြည့်ချင်ပါဘူး။ မကြည့်ပြန်ရင်လည်း
တလွဲတွေက လူတွေကြားထဲ ပျံသွားဦးမှာ။

မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးတက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရများအသင်းက ပထမဆုံးအကြိမ်
ဟောပြောပွဲလုပ်ပြီး နောင်ဆိုရင်လည်း နှစ်လတစ်ခါ၊ သုံးလတစ်ခါ လုပ်မယ်တဲ့။
အဲဒီ ဟောပြောပွဲမှာ သဘောအကျဆုံးကတော့ အမေးအဖြေအစီအစဉ်ပဲ။ စာ
ရွက်နဲ့ရေးပြီး မေးရတယ်။ သဘာပတိက အားလုံးယူဖတ်တယ်။ အများသိပြီး
သားကိစ္စတွေကို ဖြေစရာမလိုဘူးတဲ့။ မဖြေနိုင်တဲ့မေးခွန်း၊ မဆိုင်တဲ့မေးခွန်း
တွေကိုလည်း မဖြေပါဘူးတဲ့။ ဒါတောင် ကျန်တဲ့မေးခွန်း နှစ်ခု၊ သုံးခုထဲမှာ
မဆိုင်တဲ့မေးခွန်းက ပါသေးတယ်။ မေးခွန်းရှင်က လူမသိမှာစိုးလို့ သူမေးတာ
ဖြစ်ကြောင်း လိုက်ကြွားနေသေးတယ်။

ဟောပြောတဲ့သူတွေကတော့ တတ်နိုင်သမျှပေးကြတာပါ။ ပညာဖြန့်
ချင်ကြတာပါ။ နားထောင်တဲ့သူက နားကြီးကြီးနဲ့သွားရင် များများရမယ်။
စကတည်းက ငြင်းဖို့သွားတာမျိုး၊ ကိုယ်ပြောချင်လို့ကို သွားတာမျိုးဆိုရင်တော့

ဘာမှရမှာမဟုတ်ပါဘူး။ မေးခွန်းထမေးတော့မှ နားမထောင်မှန်း ဒါမှမဟုတ်
နားမလည်မှန်း သိသာတဲ့အဖြစ်တွေက အများကြီး။ ကိုယ်အသုံးချနိုင်ရင်တော့
ယူသုံးပေါ့။ ကိုယ်လိုချင်တာတွေကို ရချင်လည်းရမယ်၊ ရချင်မှလည်းရမယ်။
ဒါကြောင့် ဟောပြောပွဲကပြန်တဲ့အခါ အပြုအမူတွေ၊ အတွေးအခေါ်တွေ
ပြောင်းလဲရမှာ ဖြစ်ပေမဲ့ မပြောင်းရင်လည်း မထူးဆန်းလှပါဘူး။

*